

ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ОСНОВИ ЛОГІСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет», м. Дніпро

Реалізація логістичного підходу в управлінні розвитком регіону є можливою за умови формування регіональної логістичної системи. Її визначальною характеристикою є логістичний потенціал регіону. У статті обґрунтовано теоретичні підходи до визначення поняття «логістичний потенціал регіону». У контексті аналізу наведених підходів до трактування логістичного потенціалу регіону визначено, що їх розмаїття зумовлене багатоаспектністю та широтою розуміння логістики взагалі та логістичного підходу зокрема. В статті відмічені постулати універсальної концепції логістики. На основі аналізу та узагальнення підходів до трактування змісту логістичного потенціалу регіону розроблено авторське визначення, відповідно до якого під логістичним потенціалом регіону розуміються сукупність оптимальних параметрів економічних потоків у просторі та часі на основі застосування логістичних методів управління. *Завдяки запропонованому, більш вдосконаленому визначенню «логістичний потенціал регіону» з'являється можливість найбільш чітко конкретизувати підходи до логістичних підходів, які призведуть до підвищення ефективності діяльності роботи регіону.*

Ключові слова: регіон, потенціал, логістичний потенціал регіону, потенціал розвитку, регіональна логістична система.

Постановка проблеми

У сучасних умовах регіональна політика розвитку територій має базуватися на внутрішньому потенціалі і тенденціях територіального розвитку, формування місцевих конкурентних переваг, що зумовлює нові підходи до вирішення місцевих економічних питань.

У наш час одним із першочергових завдань розвитку регіону є формування й оцінка поточних і перспективних можливостей, тобто аналіз потенціалу регіону. Дослідження питання потенціалу регіону обумовлене його недостатнім теоретичним і практичним обґрунтуванням на рівні регіону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Логістика сьогодні розглядається як інноваційний підхід, що забезпечує оптимізацію потокових процесів в економічній діяльності за рахунок використання резервів організаційного вдосконалення. Безумовно, матеріальні, фінансові та інформаційні потоки, що сформовані на рівні окремого регіону не є виключенням та можуть виступати об'єктом логістичного управління – про це свідчать наявні наукові дослідження провідних вітчизняних і зарубіжних вчених: Герасимчук З.В. [2], Ковальської Л.Л. [5], Мороз О.Д. [8], Савки Б.Р. [5], Белякової О.В.

[1], Прокоф'євої Т.А. [11], Рахмангулова О.Н. [12] та ін.

Невирішена раніше частина загальної проблеми

У наукових розробках висвітлено широке коло теоретико-методологічних підходів до визначення поняття «логістичного потенціалу регіону», однак, потребують подальшого дослідження.

Мета та виклад основного матеріалу

Метою статті є дослідження теоретичних і методичних підходів до оцінювання логістичного потенціалу регіону.

Логістизація економічних відносин на регіональному рівні дозволяє з інноваційних позицій забезпечити вирішення таких ключових завдань регіонального управління [1]:

– вироблення оптимальної стратегії в регулюванні структурних пропорцій і матеріальних потоків суспільного виробництва;

– оптимізації матеріальних і пов'язаних із ними сервісних, фінансових, інформаційних потоків регіону.

Практична реалізація механізмів логістичного управління пов'язана із формуванням регіональної логістичної системи, що за своїм змістом являє собою організаційно-економічний механізм координації функцій з управління потоковими процесами [9]. Таким чином, рівень

розвитку регіону визначається рівнем розвитку регіональної логістичної системи.

Однією з визначальних характеристик рівня розвитку регіональної логістичної системи є логістичний потенціал регіону. За твердженням Герасимчук З.В. [2], з яким ми погоджуємось, логістичний потенціал регіону забезпечує реалізацію цільових орієнтирів розвитку регіональної логістичної системи в рамках місії. Це визначає його стратегічне значення в умовах посилення конкуренції: логістичний потенціал регіону повинен бути спрямований на підвищення ефективності обслуговування споживачів за рахунок високої якості надання логістичних послуг, наближення їх до світових стандартів, впровадження сучасних логістичних технологій управління регіональною логістичною системою.

Отже, ефективне управління регіоном на логістичних засадах потребує всебічного дослідження та оцінювання його логістичного потенціалу. У цьому контексті слід вказати на відсутність єдиного підходу до трактування змісту логістичного потенціалу регіону та його складових (таблиця).

У контексті аналізу наведених підходів до трактування логістичного потенціалу регіону слід відмітити, що їх розмаїття зумовлене багатоаспектністю та широтою розуміння логістики взагалі та логістичного підходу зокрема. Необхідно відмітити постулати універсальної концепції логістики [9], яка ґрунтується на таких положеннях:

– виділення матеріального потоку як цілісного об'єкта управління;

– побудова логістичної системи – організаційно-управлінського механізму координації, який дає змогу досягти ефекту завдяки чіткій злагодженості у діях спеціалістів різноманітних служб, які беруть участь в управлінні матеріаль-

ним потоком;

– урахування інтегральних, а не локальних витрат, що супроводжують матеріальний потік, та втрат, зумовлених нераціональним використанням ресурсів потоку.

З цих позицій визначення, у яких логістичний потенціал регіону пов'язується із сукупністю об'єктів інфраструктури, можна розглядати як такі, що характеризують галузевий аспект регіональної логістики: логістичний потенціал визначається потенціалом окремих галузей (розвиток транспорту, об'єктів інфраструктури). Такий підхід повною мірою не відображає змісту логістичного підходу в управлінні. Певним чином це стосується і визначення, запропонованого Мороз О.Д. [8], в якому автор робить акцент на забезпеченні ефективного транспортування та контролю за цією функцією.

До того ж, розглядаючи методіку оцінювання логістичного потенціалу регіону, автор ототожнює логістичний потенціал із потенціалом логістичної інфраструктури регіону, окремо виділяючи економічні потоки (їх інтенсивність), що, судячи з логіки автора, характеризує рівень використання логістичного потенціалу.

З метою визначення сутнісно-змістовних характеристик поняття логістичний потенціал регіону розглянемо підходи до трактування логістичного потенціалу взагалі. Так, Сергеев В.І. [6] відзначає, що потенціал логістики на підприємстві – це інтегративний потенціал, який здатний пов'язати та покращити взаємодію між базовими функціональними сферами підприємства. За визначенням Гриценка С.І. [3] логістичний потенціал слід розглядати як здатність суб'єкта економічних відносин за наявності сприятливих умов оптимізувати структуру ресурсів та раціонально їх використовувати для досягнення визначеної мети. Як потенціал

Підходи до визначення поняття «логістичний потенціал регіону»

Поняття	Автор	Зміст визначення
Логістичний потенціал регіону	Мороз О.Д.	Можливості регіону в сфері господарської діяльності, пов'язаної із забезпеченням ефективного переміщення економічних потоків регіону, забезпечення ефективного транспортування, контроль за проведенням належним чином всіх вищевказаних функцій
Логістичний потенціал регіону	Фрейдман О.А.	Сукупність факторів та об'єктів логістичної інфраструктури, які сприяють виконанню завдань оптимізації матеріальних потоків у рамках реалізації стратегічних завдань регіонального та національного забезпечення. Здатність логістичної регіональної системи забезпечити своєчасне переміщення матеріальних ресурсів за допомогою використання транспортних, складських, кадрових та кліматогеографічних ресурсів регіону
Логістичний потенціал	Уваров С. А.	Містить елементи інфраструктурного комплексу логістики, які сприяють досягненню цілей підприємств у сфері організації регіональних та міжрегіональних постачань
Транспортно-логістичний потенціал регіону	Сиздикбаєва Б., Раїмбаєков Ж., Жуматаєва Б.	Сукупність показників чи факторів, що характеризують силу, джерела, можливості, засоби та інші резерви, що можуть бути використані в економічній діяльності

залучення логістичних методів у сферу управління стратегією фірми трактує логістичний потенціал Портер М. [10].

Висновок

Узагальнюючи наведені підходи до трактування логістичного потенціалу логістичного потенціалу регіону, а також ґрунтуючись на положеннях універсальної концепції логістики, у даній роботі під логістичним потенціалом регіону пропонуємо розуміти сукупність оптимальних параметрів економічних потоків у просторі та часі на основі застосування логістичних методів управління.

Завдяки запропонованому, більш вдосконаленому визначенню «логістичний потенціал регіону» з'являється можливість найбільш чітко конкретизувати підходи до логістичних підходів, які призведуть до підвищення ефективності діяльності роботи регіону.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Белякова Е.В.* Инновационное управление в региональных логистических системах // Проблемы современной экономики. – 2008. – № 2 (26). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.m-economy.ru/art.php?nArtId=2039>
2. *Герасимчук З.В.* Стратегічні пріоритети розвитку регіональних логістичних систем. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/11985/1/97.pdf>
3. *Гриценко С.И.* Стратегия развития транспортно-логистических кластеров в Украине : автореф. дис. д-ра экон. наук: 08.00.05 «Развитие производительных сил и региональная экономика». – СПб., 2009. – 41 с.
4. *Инвестиційний паспорт Сумської області.* – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrproject.gov.ua/sites/default/files/upload/sumi_dlya_saytu_1.pdf
5. *Ковальська Л.Л., Савка Б.Р.* Формування та розвиток логістичної інфраструктури регіону // Вісн. Нац. ун-ту «Львів. політехніка». – 2012. – № 749. – С.410-416.
6. *Корпоративная логистика: 300 ответов на вопросы профессионалов / под общ. и научн. ред. проф. В. И. Сергеева.* – М.: ИНФРА-М, 2005. – 976 с.
7. *Мишенін Є.В., Коблянська І.І.* Логістичні основи сталого соціально-економічного розвитку регіону // Вісник Сумського нац. аграрного ун-ту. Сер. Економіка і менеджмент. – № 5(60). – 2014. – С.3-8.
8. *Мороз О.Д.* Методика оцінки передумов формування регіональних логістичних систем. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2010_36/Zmist/8PDF.pdf
9. *Окландер М.А.* Логистика: підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 346 с.
10. *Портер М.* Международная конкуренция. – М.: Международные отношения, 1993. – 896 с.
11. *Прокофьева Т.А., Лопаткин О.М.* Логистика транс-

портно-распределительных систем: региональный аспект : уч. пос. – М.: РКонсульт, 2003. – 400 с.

12. *Рахмангулов А.Н., Копылова О.А.* Оценка социального-экономического потенциала региона для размещения объектов логистической инфраструктуры // Экономика региона. – 2014. – № 2. – С.254-263.

13. *Семененко А.И., Сергеев В.И.* Логистика. Основы теории: учебник для вузов. СПб.: Изд-во Союз, 2003. – 544 с.

Надійшла до редакції 10.04.2017

Рецензент: к.е.н, проф. В.П. Колесніков

ОБОСНОВАНИЕ ТЕОРЕТИЧЕСКИХ ОСНОВЫ ЛОГИСТИЧЕСКОГО ПОТЕНЦИАЛА РЕГИОНА

Кучкова О.В., Доценко А.Е., Козлов Я.Н.

Реализация логистического подхода в управлении развитием региона является возможной при условии формирования региональной логистической системы. Ее определяющей характеристикой является логистический потенциал региона. В статье обоснованы теоретические подходы к определению понятия «логистический потенциал региона». В контексте анализа приведенных подходов к трактовке логистического потенциала региона определено, что их разнообразие обусловлено многоаспектностью и широтой понимания логистики и логистического подхода в частности. В статье отмечены постулаты универсальной концепции логистики. На основе анализа и обобщения подходов к трактовке содержания логистического потенциала региона разработано авторское определение, согласно которому под логистическим потенциалом региона понимаются совокупность оптимальных параметров экономических потоков в пространстве и времени на основе применения логистических методов управления. Благодаря предложенному, более усовершенствованному определению «логистический потенциал региона» появляется возможность наиболее четко конкретизировать подходы к логистическим подходам, которые приведут к повышению эффективности деятельности работы региона.

Ключевые слова: регион, потенциал, логистический потенциал региона, потенциал развития, региональная логистическая система.

RATIONALE THE THEORETICAL BASIS OF THE LOGISTIC POTENTIAL OF THE REGION

Kuchkova O.V., Dotsenko G.E., Kozlov, J.M.

The implementation of logistic approach in the management of the region's development is possible under condition of formation of the regional logistics system. Its defining characteristic is the logistics potential of the region. The article substantiates theoretical approaches to the definition of «logistic potential of the region.» In the context of the analysis of the above approaches to the interpretation of logistic potential of the region determined that their diversity is due to the complexity and broad understanding of logistics and logistic approach in particular. The article highlighted the tenets of universal concepts of logistics. On the basis of analysis and generalization of approaches to the interpretation of the content of the logistic potential of the region developed by the author's definition, according to which under the logistic potential of the region refers to a set of optimal parameters of economic flows in space and time through the use of logistics management techniques. Due to the proposed, more advanced definition of «logistic potential of the region» it is possible to more clearly specify the approaches to logistics approaches that will increase the efficiency of the work of the region.

Keywords: region, capacity, logistics capacity in the region, development potential, regional logistic system.